

RACIONALIZACE ŠTÁBNÍCH PRACÍ NA TVS

Současná situace ve velení vojskům a při řízení všestranného zabezpečení bojové činnosti klade neustále náročnější požadavky na efektivnost, kvalitu a rychlost zpracování velkého objemu informací. Oblast týlového zabezpečení na stupni vševojskového svazku vyžaduje nový přístup k hledání cest racionalizace řízení.

Činnost náčelníka týlu — zástupce velitele svazu i náčelníků týlových služeb si nemůžeme představit bez podrobné znalosti materiálního zabezpečení jednotlivých útvarů, dopravních možností prostředků svazku a útvarů, bez reálných odhadů spotřeby materiálu, ztrát osob a techniky. Na množství těchto informací a jejich správném vyhodnocení závisí rozhodnutí o opatřeních i realizace jednotlivých záměrů. Vyhodnocování informací, bilancí, vyčíslení a odhadů představuje velmi rozsáhlou práci pro řadu funkcionářů týlu — náčelníka týlu nevyjímaje.

Zavedením převozného výpočetního automatu Consul-266 (PVA C-266) na TVS svazku se vytvořil předpoklad pro zpracování vhodných programů, které by měly převzít značnou část rutinní práce a tím snížit pracovní zátěž a zkrátit celkový čas pro přípravu rozhodnutí i pro plánování činnosti týlu svazku. PVA C-266 (přestože nepatří mezi nejprogresivnější prostředky automatizace) je schopen racionalizovat vybrané činnosti při řízení týlového zabezpečení svazku metodou dílčích programových komplexů.

Takový komplex byl vytvořen pod označením EVA-D (Elektronický Výpočetní Automat-Divize) ve výzkumném ústavu MNO v roce 1982. V květnu 1983 byl zaveden do užívání v rámci týlu ČSLA. Programové dílo sestává ze 17 relativně samostatných úloh, které můžeme podle potřeby sdružo-

vat do pěti problémových skupin ke zpracování:

- přehledů o stavu týlového zabezpečení,
- podkladů pro návrh NT-ZV veliteli svazku,
- textové části plánu týlového zabezpečení,
- týlového rozkazu (nařízení) a výpisu z týlového rozkazu (nařízení) pro podřízené útvary,
- přílohy k týlovému souhrnnému hlášení.

Ke zvýšení efektivnosti práce komplexu úloh bylo zabezpečeno vyloučení redundance a kontradikce vstupních údajů pro jednotlivé úlohy (to se jevílo jako záporný rys většiny předchozích projektů). Optimálně zvolený „děroštitkový soubor dat“ tyto nedostatky odstranil a umožnil při jediném vkladu údaje jeho několikanásobné využití v různých úlohách. Pouze ty vstupní údaje, které se zpracovávají jen jednou (v jedné úloze), se zadávají prostředně v průběhu programu. Pro přípravu a manipulaci se vstupními daty je k dispozici 8 servisních programů.

Zpracované výstupní dokumenty ve formě tabulek a textů se tisknou výhradně na sériovém tiskacím mechanismu Consul-2111, přičemž psací jednotka Consul-256 s bezkontaktní klávesnicí se využívá pouze k dialogu mezi PVA C-266 a operátorem. Tento postup značně zjednodušuje práci obsluhy PVA C-266, protože není nutné používat písemné „pokyny pro obsluhu výpočetního automatu“.

Využití programového díla EVA-D předpokládáme

- v etapě přípravy rozhodnutí, k vyhodnocení stavu týlového zabezpečení a do-

pravních možností, k bilanci potřeby a možností zabezpečení boje svazku,

— v etapě plánování ke zpracování textové části plánu týlového zabezpečení,

— při předání rozhodnutí vykonavatelům ke zpracování výpisů z týlového rozkazu (nařízení),

— při denním vyhodnocení stavu týlového zabezpečení ke zpracování přílohy pro týlové souhrnné hlášení.

K úspěšnému využívání komplexů programů EVA-D je třeba

— vytvořit soubor základních norem (konstantních údajů), platných pro daný vševojskový svazek,

— zavést údaje o skutečném stavu týlového zabezpečení a plynule je aktualizovat,

— zapracovat využívání komplexů úloh do metodiky činnosti jednotlivých funkcí nář. týlu svazku a tím zároveň ovlivnit včasné dodávání všech vstupních údajů.

Při praktickém ověřování poznatků na cvičicích svazcích se ukázalo, že splníme-li tyto podmínky, odpadá u převážné většiny funkcí nář. týlu povinnost zpracovávat přehledy a kalkulace. Naproti tomu jsou schopni pomocí výsledných bilancí ovlivňovat výchozí předpoklady (vstupní údaje) a tím vytvořit optimální variantu týlového zabezpečení.

Výstupní sestavy jsou koncipovány tak, abychom je mohli bezprostředně využít jako dokumenty k příloze plánu týlového zabezpečení. Tím se celková doba oproti ručnímu zpracování plánu týlového zabezpečení zkrátí o 70 až 80 %.

Progresivní myšlenkou komplexu programů je skutečnost, že jednotlivé programy můžeme provozovat nejen autonomně, nýbrž závisle na ostatních programech, ale i ve vzájemné návaznosti. Toto vzájemné propojení dovoluje využít závěrů dílčích výstupních sestav jako vstupních údajů pro další úlohy, a to buď s korekcí odpovědného týlového funkcionáře, nebo bez korekce údajů zcela automaticky. Rozhodující role je však ponechána člověku, aby podle svých znalostí a zkušeností rozhodl, kterou variantu si zvolí ve prospěch úspěšné-

ho splnění stanoveného cíle — zabezpečení bojové činnosti.

Největším problémem komplexu programů EVA-D (stejně tak jako všech ostatních projektů) je aktualizace údajů. Jde o podstatě o získání nových údajů o skutečném stavu týlového zabezpečení (jak od týlu svazku, tak od týlu jednotlivých útvarů) a o jejich zavedení do souboru dat. Důsledná aktualizace je časově náročná, nehledě na možnosti okamžitého doručení změn od podřízených. Rovněž její aplikace na PVA C-266 je značně pracná a obtížná. Servisní programy proto částečně řeší možnost rychlé aktualizace tím, že při kopírování souboru dat pořízují pouze diferencovanou úpravu údajů nebo umožňují tzv. „strojovou úpravu“ pomocí zadaného procenta z předepsaných (tabulkových) počtů.

Vydeme-li ze skutečnosti, že plánování týlového zabezpečení má charakter jednodenního cyklu, je aktualizace možná a reálná ve spolupráci s jednotlivými náčelníky týlových služeb.

Cílevědomé a účelné využití komplexu programů na PVA C-266 náčelníkem týlu svazku vytváří předpoklad ke kvalitativní změně v obsahu práce nejen při plánování týlového zabezpečení, ale i ve vedení týlu jako takovém. Komplex úloh EVA-D mohou využít i zpracovatelé a řídicí orgány cvičení k přípravě podkladů o týlovém zabezpečení.

Mechanizační prostředek PVA C-266 jako prvek automatizace podsystemu vedení vojskovému týlu je schopen daleko rychleji a přesněji než člověk počítat výpočty a tisknout výstupní dokumenty, a to nejen v jedné variantě. Právě tato skutečnost výpočtu variant možného rozhodnutí nebyla při klasickém ručním způsobu prakticky řešitelná. Těžiště práce mohou pak odpovědní funkcionáři přenést do oblasti tvůrčí činnosti a bezprostředního řízení týlového zabezpečení svazku.

Dalším krokem v racionalizaci štábních prací na stupni týlu svazku (řeší výzkumný ústav MNO) je tvorba komplexu úloh dopravního zabezpečení a komplexu úloh týlových služeb v rámci výzkumného úkolu EVA-D.